

הרב ארז דורון

כזה רבי נחמן יכול לתת לך...

מה רבי נחמן יכול לתת לנו?

שאלו נשלח עם נערו לחפש את האתונות שהלכו לאיבוד למשפחתו. אחרי הרבה חיפושים הם הגיעו לאזור רמה שבו נמצא שמואל הנביא ועלה בדעתם לשאול אותו, שהרי הנביא באותה תקופה נקרא: "הרואה", ובטח יכול על ידי ראייתו הרוחנית גם לעזור להם למצוא את האתונות. הם הגיעו לעיר והאדם הראשון שפגשו ושאלו היכן גר הרואה אמר להם: זה אני. שמואל הנביא. לגבי האתונות שאתה מחפש כבר שלושה ימים אל תדאג, הן כבר נמצאו. "ולאתונות האבודות לך היום שלוש ימים אל תשם את ליבך להם כי נמצאו, ולמי כל חמדת ישראל, הלא לך ולכל בית אביך" רש"י: כאן בא לרמוז לו דבר המלוכה. אמנם שאלו משיב: "ויען שאלו ויאמר הלא בן ימיני אנכי מקטני שבטי ישראל ומשפחתי הצעירה מכל משפחות שבטי בנימין ולמה דיברת אלי כדבר הזה" מלבי"ם: ושבת בנימין היה אז מעט וניבזים על ידי מלחמת גבעה. אבל השם בוחר את מי שהוא רוצה למלך, גם אם הוא שפל. שמואל קיבל אותם בשמחה והם ישבו לצידו בראש בסעודה החגיגית שנערכה. לאחר הסעודה אירח אותם שאלו בביתו ובמשך הלילה עלה אל הגג עם שאלו וחיזק אותו בדברי אמונה ויראת שמיים. לפנות בוקר שוב קרא שמואל אל הגג וליוה אותו מחוץ לעיר. הוא ביקש משיאו לשלוח את מלווהו הלאה כי יש לו מסר עבורו מאת השם. למעשה כבר יום קודם לפני ששאלו הגיע השם אמר לשמואל שהוא שולח אליו איש מארץ בנימין שיהיה למלך ומושיע את עמו ישראל וכאשר ראה שמואל את שאלו לראשונה אמר לו השם: זה האיש שאמרת לך אשר ימשול בעמי. ועתה בדרך הבייתה לקח שמואל פך שמן ויצק על ראש שאלו. הוא נישק אותו וכישר לו: השם משח אותך למלך על עמו.

איזה מרחק עצום בין הבקשה של שאלו למצוא את האתונות ובין מה שקיבל משמואל מלוכה על ישראל. זה בדיוק מה שקורה כאשר באים לרבי נחמן. כל אחד מבקש למצוא את מה שחסר לו. ובאמת רבי נחמן כותב שכל האבידות אצל הצדיק. אבל הצדיק יכול לתת לי דברים שלא חלמתי עליהם, להחזיר לי את המלכות שלי, להביא אותי אל השליחות שלי.

תארו לעצמכם את יוסף בתקופת הרעב העצום שהיה בעולם. יוסף מפרנס ומציל ממוות מיליוני בני אדם. אבל יוסף בעצמו זה משהו אחר לגמרי. אפשר לקבל מיוסף לחם, פרנסה. אפשר לקבל מהצדיק ישועות גשמיות. אבל אפשר להבין שיוסף מתקן את העולם ואני יכול לזכות להיות מאנשיו, מאלו שעוזרים לו לגלות מלכות השם בעולם. זה כבר עניין אחר לגמרי לגמרי. כל מה שאני עושה אני לא עושה רק בשבילי. אני עושה בשביל תיקון העולם. בין אם אקבל את הישועות הפרטיות שביקשתי ובין אם לאו, כשאני קשור לצדיק מה שאני עושה, מה שאני מתפלל, יש לזה חלק בתיקון העולם.

אתם רק תביאו סיד ולבנים, אני כבר אבנה מזה בנינים נפלאים. מה שנביא זה לא רק בשביל עולם הזה שלנו

או אפילו עולם הבא שלנו, זה בשביל תיקון העולם, זה בשביל הגאולה.

“כי כל תפילה ותפילה שכל אחד מתפלל הוא בחינת איבר מהשכינה (התגלות האלוקות בעולם), שהם איברי המשכן... וכל התפילות - הצדיקים שבכל דור ודור הם מעלים אותם ומקימים אותם וכוונת קומתה של השכינה מעט מעט, עד שישתלם שיעור קומתה, אז יבוא משיח, וישלים אותה ויקים אותה בשלמות” (ליקוטי מוהר”ן תורה ב' סעיף ו').

יש שטוענים כלפי ברסלב שעוסקים רק בתיקון עצמם. זה טעות גדולה. תיקון עצמי זה רק אמצעי שאהיה חלק מתיקון העולם. אנשי הבעל תפילה יצאו מן הישוב ועסקו בתפילות בינם לבין קונם אבל כל מגמתם ושאיפתם הייתה לקבל רשות לחזור לישוב ולהביא את דעת הצדיק לעולם, לתקן את העולם ולהביא את הגאולה.

זאת המשמעות של המלכות שלנו, על מי אנחנו יכולים להשפיע, לאיפה אנחנו יכולים להביא אור. כמוכן שזה מתחיל מהבית ומהילדים אבל זה מתפשט הלאה הלאה:

אחד מגילוי הגדולים של רבי נחמן היה "תיקון הכללי", הלא הם עשרה מזמורי תהילים (ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט, ע"ז, צ', ק"ה, קל"ז, ק"נ), שכשהם נאמרים בסדר המצוין לעיל כוחם גדול לתיקון הנפש.

וזו הבטחתו בפני שני עדים שייחד לשם נתינת תוקף להכרזתו: "גם כי ימלאו ימיו, אזי אחר הסתלקותו, מי שיבוא על קיברו ויאמר שם אלו העשרה קפיטל תהילים הנ"ל ויתן פרוטה (כלומר אפילו מטבע קטן) לצדקה עבורו, אפילו אם גדלו ועצמו עוונותיו וחטאיו מאוד מאוד, חס ושלום, אזי את אמת דל לאורך ולרוחב להושיעו ולתקנו" (שיחות הר"ן קמ"א).

מלבד הבטחה מופלאה זו, עצם השהות בציון רבינו, הלימוד והתפילה שם, מעלתם נשגבה מאוד. "ודיבר הרבה מענין קיברו, וגילה דעתו כמה פעמים בכמה מיני לשונות, שיבואו על קיברו תמיד לומר תהילים על קיברו וללמוד שם ולהרבות שם בתפילה ותחנונים, ודיבר עם כמה אנשים מענין זה, ואמר שיהיה לו שעשועים ותענוג גדול מזה" (חיי מוהר"ן קס"ב). וללמוד את דברי תורתו שלו דווקא על קיברו - מועיל יותר, כמובא בספרים, שהאומר דבר שמועה מפי הצדיקים על קיברם - הם מתפללים עליו שם ומליצים טוב בעודו ("ספר חסידים", בן איש חי ועוד).

מקורות רבים בתלמוד ובספרי גדולי ישראל מדגישים את מעלת התפילה אצל קברי הצדיקים.

כותבת הגמרא בענין שנים עשר המרגלים שנכנסו לארץ (סוטה ל"ד) "זיעלו בנגב ויבוא עד חברון" (במדבר י"ג) ויבואו מבעי ליה (אם הפסוק מתחיל בלשון רבים: "זיעלו" היה צריך גם להמשיך בלשון רבים ולאמר "ויבואו"). מדוע, אם כן, כותבת התורה "ויבוא" בלשון יחיד? אמר רבא: מלמד, שפירש כלב מעצת מרגלים והלך ונשתטח על קיברי אבות (במערת המכפלה שבחברון). אמר להם: "אבות העולם, בקשו עלי רחמים שאנצל מעצת מרגלים". רב מני השתטח על קבר אביו (תענית כ"ג), ורבי יהושע נשתטח על קיברי בית שמאי (חגיגה כ"ב).

ביאר מנהג זה המהרי"ל (והובא במשנה ברורה הלכות ראש השנה תקפ"א סימן ד' סעיף י"ז בבאר היטב) "בית הקברות הוא מקום מנוחת הצדיקים, ומתוך כך הוא מקום קדוש וטהור, והתפילה מקובלת ביותר". וכן כתב "מגן האלף": "זכות גדול הוא להשתטח על קברי הצדיקים וטוב ומועיל מאוד הדבר הזה, שעל ידי זה יכולים לזכות לתשובה שלמה ולהנצל מכל הצרות בגשמיות וברוחניות!"

הגדיל מכולם הגאון מוילנא שאמר: עיקר השראת השכינה בדורותינו אלה - בקיברי צדיקים. (מובא ב"לשם" חלק ד' בשם הגר"א).

"על ידי השטחות על קברי צדיקים, הקב"ה עושה לו טובות, אף על פי שאינו ראוי לכך" (ספר המיזות אות "צדיק").

לשם הבנת פנימיות מעלת ההשתטחות על קיברי צדיקים, נביא מדברי רבי נתן ב"ליקוטי הלכות":

"גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם, והם מתקנים נשמות ישראל במיתתן יותר מבחייהן, ומכניעין הסטרא אחרא והקליפות הנאחזין בנשמות הנפולות בעוונותיהם. כי הצדיקים מכניעין ומבטלין אותם במיתתם יותר מבחייהם, בבחינת "ויהיו המתים אשר המית במותו רבים מאשר המית בחייו", שהצדיק האמת, מנהיג הדור האמיתי, ממית שונאי הקדושה והקליפות והסטרא אחרא במותו יותר מבחייו" (ליקוטי הלכות, הלכות נזיקין ג' סעיף ח').

"כי התיקון דייקא על ידי הגוף של הצדיק שנשאר בזה העולם" (הלכות מנחה סוף הלכה ז') כי "הצדיק, גם בעת מיתתו והסתלקותו ממש, אינו מסתלק מן העולם לגמרי חס ושלום. כי עדיין נשאר בהעלם חיות נפלא בתוך גופו הקדוש והנורא שהוא בחינת "הבלא דגרמי"... כי "צדיקים במיתתן קרוין חיים" (ברכות י"ח) כמו שאמרו רבותינו ז"ל. כי גם אחר הסתלקותו מקושר ומיוחד בחינת חיות גופו בעצם חיות דקדושה ומקושר ומיוחד כל חיותו עד לעילא לעילא ואז הוא עוסק בתיקון נפשות ישראל יותר מבחייו, מחמת שאז עולה בכל פעם למדרגות גבוהות ונפלאות ונשגבות כל כך, עד שיכול לתקן הכל. וזה בחינת מעלת קיברי הצדיקים האמיתיים, כי שם, על קיברו, שורה השארת נפשו הקדושה, כמבואר בכיתבי האר"י ז"ל... ועל ידי זה יכולין הכל להיתקן, שיש שפגמו כל כך, בפרט עתה בדורות הללו, שאי אפשר להם להיתקן, כי אם על ידי כח הצדיקים שוכני עפר, שעל ידי שבאים על קיבריהם הקדושים, על ידי זה גם הוא יכול להיתקן" (ליקוטי הלכות, יורה דעה, הלכות הכשר כלים ד' סעיף ז').

"ובפרט מיתת הצדיקים שבחו"ל, שהכל הוא בבחינת תפילה בבחינת דין, שמוסרים נפשם שיקבר בחו"ל, ששם יניקת הסטרא אחרא, ונדמה להסטרא אחרא שהיא בולעת את הגוף הקדוש הזה, אבל זה הגוף הקדוש הוא בעל כח גדול מאוד ועומד להסטרא אחרא בצווארה, עד שמוכרחת על ידי זה להקיא הקאות הרבה מקירבה וביטנה, עד שיגמור הצדיק מה שהתחיל. ועל כן שם על קיברו יכול כל אחד להיתקן, אפילו הגרוע שבגרועים, כי שם עיקר הכח של תפילה בבחינת דין. ועל כן שם הכל יתקנו כראוי, כל מי שיזכה לבוא לשם בחייו, וזה בחינת העשרה מזמורי תהילים שאומרים שם, שהם בחינת העשרה מיני נגינה, שעל ידי זה מעורר ריח טוב אפילו בהגרוע שבגרועים שבישראל, ומתקן הכל על ידי זה" (ליקוטי הלכות, חול המועד ד' סעיף ט"ו).

"וכשבאין על קיברם ומשתטחין עליו, אזי ניכללין בנפש הצדיק הנכלל באור אין סוף, בחינת עולם הבא, בחינת כולו טוב, ועל ידי זה נתבטל כל הרע ונתכפרין כל העוונות" (אורח חיים ברכות הראיה הלכה ג' סעיף ט').

ידוע מה שאמר רבינו בענין גלגול הנשמה (חיי מוהר"ן תמ"ז) שאם יאמר האדם בהגיעו לעולם הבא: גימרו עימי (תיקון נשמתי) כאן בעולם הבא כרצונכם, רק שלא אשוב בגלגול לעולם הזה, יועיל לו שלא יתגלגל עוד להיות בסכנה עצומה בזה העולם (שאפשר בנקל להילכד בו ברשת החטאים ולאבד את עולמו חלילה). למרות האמור אמר רבי נתן, שאם היה יודע שכשיתגלגל לעולם יזכה להשתטח (אפילו פעם אחת) על ציון רבינו באומן, היה מרוצה ומוכן גם להתגלגל... (שיח שרפי קודש א' תצ"ו).

תיקון נפש מיוחד ונוסף, שפעולתו דוקא בקבר הצדיק, הוא להתודות על כל חטאיו.

לכל אדם, כידוע, תפקיד מיוחד ומסוים בעולם הזה, ובמהלך חייו עליו לחפשו ולבקשו.

אך "יש דרך ישר לפני איש ואחריתה דרכי מות" (משלי י"ד) ופירש רבי נחמן שאפילו אדם שעסק בתורה ובמעשים טובים, עלול להחמיץ את דרכו ויעודו המיוחדים עלי אדמות. (ליקוטי מוהר"ן תורה ד' סעיף ח').

והתיקון לזה? מגלה רבי נחמן באותה תורה וכותב: "כשמתוודה ויודי דברים לפני תלמיד חכם, על ידי זה

התלמיד חכם מדריך אותו בדרך ישר לפי שורש נשמתו". ומבאר הדבר, כי כשאדם חוטא אזי נחקקות העבירות על עצמותיו, דהיינו על עצמותו ומהותו הפנימית, ומטשטשות את דעתו ומעלתו. כך, איננו מסוגל עוד להבחין בדרכו, והוא כעיור המגשש באפלה.

אך כשהוא מתוודה על עוונותיו בפני תלמיד חכם, הוא מוציא בפיו את אותם צירופי אותיות קדושים שקילקל על ידי עוונותיו, והתלמיד חכם, שהתורה דבוקה בו, יכול להשיב האותיות למקומן, להחזיר את המתוודה למעלתו, ולהובילו בדרך המיוחדת לו.

תיקון זה מרומז, לפי דברי רבי נחמן, בפסוק "אחריב הרים וגבעות (רמז על חורבן כוחות הטומאה) והולכתי עיורים בדרך לא ידעו - זה בחינת שהצדיק הורה לו דרך ישר" שעד עתה הייתה נעלמת ממנו.

מבאר הרב נחמן מטשעריין ("פרפראות לחכמה" על תורה ד') שקיום עצה זו כיום פירושה להתודות על החטאים בציון רבי נחמן באומן, וכלשונו: "אחר כך, כשבא אל קיברו ומפרש כל ליבו לפני השם יתברך ומרכה בתפילות ותחנונים ווידוים ומתפלל לפני השם יתברך שיוורו הדרך הנכון והישר לפי שורש נשמתו, שייזכה על ידי זה לתשובה שלמה ולעבוד אותו יתברך באמת ושיכפר לו על כל מה שפגם, בפרט בזכותו של הצדיק, ובהתקשרות גמור אליו בכל לבבו ושהוא יעשה ויגמור כל התיקונים הצריך לנפשו ורוחו ונישמתו, אזי יאמין בכיורו, שבוודאי נחרבו על ידי זה כל בניני המלכות דסטרא אחרא.

...ומה שהשם יתברך שולח לו במחשבתו (לאחר הוידוי הנזכר לעיל) איזה דרך והנהגה לעבודת ה', צריך להאמין שזה דרכו הישר לעת עתה לפי שורש נשמתו.

וגם זה מובן ממילא, כי הכל לפי רוב המעשה ואחר כוונת הלב הן הדברים. וכל מה שהאדם עושה ומשתדל בתיקונים הנ"ל בהשתדלות יותר ובהתעוררות הלב וכוונתו ובהתקשרות גדול ביותר, בוודאי נמשכין עליו כל התיקונים בשלמות יותר.

אך אף על פי כן צריכין להאמין גם כן, שאיך שמשתדל האדם להמשיך עליו הארת התיקונים הנ"ל, אפילו אם האדם הוא כמו שהוא וההשתדלות הוא כמו שהוא, אף על פי כן בוודאי נמשך עליו גם כן איזה הארה מהתיקונים הנ"ל."

נראה שלעצה זו נתכוון רבי נחמן באומרו במקום אחר (חיי מוהר"ן ש"ז): "אני אין לי מה לעשות בזה העולם כלל, כי בשבילי איני צריך לעשות כלל. רק באתי לעולם לקרב נפשות ישראל להשם יתברך. אבל איני יכול לקרב כי אם מי שבא אצלי ומספר לי חסרונו - אני יכול לתקנו". סיפור חסרונו לפני רבינו ז"ל הוא, מן הסתם, הוראתו בענין הוידוי האמור.

מסמך נדיר בענין הוידוי בציון רבינו ז"ל מצאנו בספר "שארית יצחק" המספר על מעלתו של הרב החסיד רבי יצחק ברייטער, ה' ינקום דמו, מגדולי חסידי ברסלב בפולין לפני השואה (דף קמ"ז). פעם אחת נבצר ממנו להגיע לאומן, ועל כן שלח את נוסח הוידוי שלו לחסידי ברסלב באומן, על מנת שיקריאוהו לפני הציון. להלן מעט מזעיר מתוכן דבריו:

"אל כבוד נשמת רבינו ז"ל.

אני יצחק בן אסתר בריינדל, אשר נתקרבותי לאורכם זה כעשרים וחמש שנה על ידי ניסים גדולים, וגם זכיתי להבין הרבה השגות אמיתיות בספריכם הקדושים וללשון לימודים נעים, להסביר אמיתות דעתכם לכל דורש האמת.

ומי יוכל לספר הטובות אשר זכיתי על ידי התקרבותי אליכם, כי ממש מיון מצולה ומשאול תחתיות, מכל מיני טינופים וליכלוכים הוצאתם אותי.

...וכאשר אני רואה, שבכל יום ויום אני רוצה להתחזק לילך בדרך ה' בסדר נאה ויפה, והבעל דבר (הוא היצר הרע) מתגבר עלי ומכשילני ואינני יכול לעשות אף דבר פשוט בעבודת ה' (כראוי).

...ואני כבר בן כארבעים וחמש שנים, ושערותי מתלבנות ואינני רואה סוף לדברים הרעים אשר אני עושה.

...אני אוכל בלי ישוב הדעת ואינני מברך על נטילת ידיים ככוונת פירוש המילות. אני בטל מדברי תורה הרבה, והרבה ימים עוברים שאינני מתבודד בהם כאשר צייתם שלא יעבור יום בלי התבודדות ובלי לימוד שולחן ערוך.

...ואף אם אני מתבודד לפעמים, הוא בדרך ארעי וקרירות, עד שאין יכולים לקרוא זאת בשם התבודדות, ולא על התבודדות הזאת כיון רבינו ז"ל, ועל ידי התבודדות כזאת אי אפשר לצאת מהרע ולהכניע כל כך שטויות וקליפות אשר בראתי על ידי מעשי הרעים.

...רבי, רבי, רבי, אינני יודע מה לעשות. אני יודע כל עצותיכם ואני דובר מהם ומסביר אותם להרבה אנשים, ואני בעצמי אין עושה אותם, ואינני יודע איך לכבוש את יצרי, כדי להתחיל לחיות כאשר צייתם.

...רבי, רבי, מר וצר לי מאוד, חושך ענן וערפל. ומה אעשה? ומי ישוב בעדי? הלא על זה נבראתי, שאשוב בעצמי ואתגבר על כוחות הרע ואסבול צער מכבישת התענוג של היצר. וכל הצדיקים והיראים עברו מעבר זה, כי גם אותם עינה היצר הרע ורצה ליתן להם התענוג החשוך והמר הזה. אבל הם זכו להתגבר ולהעביר עינם וליבם מחיזו דהאי עלמא (תעתועי העולם הזה) ודיבקו את עצמם בהשם יתברך וזכו למה שזכו, אשרי להם.

אבל אני - אוי לי. אני רוצה להיות חסיד עם כל התאוות. ומי חייב בעדי, הלא על מי תלונותי כי אם על נפשי, אבל על זה בעצמו אני צועק ובא לפני קדושתכם, שתעשו עימי דבר כזה, שגם אני אשיג כח לעשות כמו כל הצדיקים אשר מעולם, שאזכה מעתה לחיות חיים טובים בקדושה ובטהרה, לבלות ימי על התורה ועל העבודה.

...ואני מוסר מודעה לפניכם, לפני שורש נשמות ישראל, צדיק מושל ביראת אלוקים, כי אני רוצה לעבוד את השם יתברך מעתה ועד עולם ולכבוש את היצר ולהיות מקורב אל רבינו ז"ל באמת,

נאום תלמידכם יצחק בן אסתר בריינדל"

רוצים לטוס לארה"ב?
לנפוש באירופה?
לבקר באומן?

לכל מקום בעולם, יש דרך לטוס בכבוד.

דרך צדיקים מעניקה לאלפי
לקוחותיה שירות אישי ומסור,
בכל זמן ובכל מקום בעולם,
וולקום!

02-54-10-100

www.zadikimtours.com

שרותי קרקע
ופנים

השכרת
רכב

קבוצות חוויה
עם נשמה

טיסות לכל
העולם

קברי צדיקים
באירופה

ירושלים: ארזי הבירה 49 | בני ברק: רבי עקיבא 62 | בית שמש: יחזקאל הנביא 63